

STORFJÄRILAR I SÖRMLANDSKUSTEN. 1997

Rapporten omfattar hela sörmlandskusten upp till länsgränsen mot Stockholm och ner till landsskapsgränsen mot Östergötland. Med denna nyordning sedan -95 kommer Trosasamlarnas och framförallt Jesper Linds idoga arbete i dagens ljus för alla Graphosamaläsare. En fylligare rapport från Trosao området redovisas också av Jesper. Listan kommer i denna sammanställningsform för elfte året nu och redovisar nya arter 1997 samt diverse kompletteringar och andra arter av intresse. För närvarande är 728 arter hittade i området som trots allt är ganska litet. Av årets 6 nya arter härrör sig 4 från Trosa och 2 är urskilda ur tvillingarter. Runt Nyköping blev det inte mycket samlat kanske beroende på att jag och några fjärilsvänner till mig som blev sittandepå Nya Guinea 1995 inte är tillbaka i gammalt gott slag ännu.

Nya arter för listan

Mätare: en ny. Nu 232 arter

T. commae som urskilts ur T. griseata

Flyn: tre nya. Nu 292 arter.

H. capsincola en art som urskilts ur H. bicurris

M. oxalina 1 ex 2/9 Trosa Nytt landskapsfynd?

S. costaestrigalis 1 ex 17/7 Askö

Schrankia (Hypenodes) costaestrigalis Stph.

Snedstreckat mottfly

"Spinnare" - Svärmare: två nya. Nu 134 arter.

P. tabaniformis 3ex 28/6 Nyköping, 1ex 30/6 Mörkö, 3-4ex 2-7/7 Tureholm, 3ex 5/7 Trosa
alla feromonlockade

S. myopaeformis 1 ex 14/7, 1 ex 16/7 Tullgarn feromonlockade

Synanthedon myopaeformis Bkh.

Äppleglasvinge

Dagfjärilar ingen ny, fortfarande 70 arter

Intressanta arter för området

Mätare

E. hastulata 1 ex 14/6 Askö, enstaka ex tidigare

P. affinitata riklig runt blommande rödblåra 20/6 Vivesta. Normalt sällsynt i området.

A. derivata 1 ex 30/6 Arnö, enstaka ex tidigare

E. pyraliata 5 ex 10/8 Kovik, sällsynt i området

P. vetulata 1 ex 10/8 Kovik, enstaka ex tidigare

O. sambucaria har fortfarande god förekomst på flera lokaler

Flyn

S. albovenosa 1000-tals larver i aug. på Mellskären

C. gnaphalii larvfynd början på aug. Kovik

A. lithoxyliata 1 ex Arnö början aug. första på många år

C. pyralina 1 ex Arnö början aug. första på många år

Z. retusa 1 ex 10/8 Kovik, första på 10 år, totalt 4 ex

A. dissoluta 10 ex 10/8 Koviks kalkberg, endast enstaka olika lokaler tidigare

C. spona 20 ex slutet av aug. Femöre första sedan 1987. Äntligen!

Dagfjärilar

P. apollo Fortfarande inga obsar vid Bråviken. Efter radioprogrammet Naturmorgon ringde ett par damer upp mig och berättade att apollo ökat där de bodde. Ett obs från Sävö där den inte setts på mannaminne styrker detta. Mycket glädjande!

M. jurtina på fastlandet Stendörren, är också glädjande.

V. atalanta enstaka, ett sent ex i böljan av oktober Nyköping

C. cardui sparsam i slutet av juni.

L. populi flera ex många olika lokaler, ett bra år igen.

S. orion har ännu inte noterats i området trots ihärdiga försök. Den var dock vanlig vid Getå Ög. i slutet av juni.

S. w-album 20/7 5ex Koppartorp, de första på 10 år, en doldis?

"Spinnare" -Svärmare

A. convolvuli lex 12/9 Arnö flög in genom halvöppen dörr hos mig. Vilket misstag! Därefter fångade och obsade Kennet A. totalt 10ex i Oxelösund. Arten är kanske årsviss här om man har tid att vakta lämpliga blommor.

M. neustria hade åter ett bra år med fynd vid Vivesta, Arnö och Kovik, tidigare enstaka.

L. querqus hade ett bra år med honor på duken var gång man var ute.

H. pyritoides avancerar fortfarande. Senaste fyndet 10/8 Kovik

Lasiocampa quercus L. Ekspinnare

Habrosyne pyritoides Hufn. (derasa L.)
Bandad hallonspinnare

M. miniata 2 ex 10/8 Kovik säker lokal

P. irrorella 5 ex 10/8 Kovik säker lokal

F. crassoriella 1 ex 30/6 Vivesta. Tas sällan på ljus.

A. apiformis 1 ex 30/7 Uttervik sällsynt här.

Jan Sjöstedt

NERA OM HUSSYRSAN...

Ytterligare en observation av hussyrsa har gjorts på Södertörn. I ett hyreshus på Älvsjövägen 5 observerade Casper Flyg 2 exx vid två tillfällen i vintras. Första tillfället var 9 februari då 2 exx satt och "knirkade" vid soprummet. Det ena exemplaret framme och det andra i en hålighet. Fastigheten är ett hyreshus med oljebrännare och varm källare med tidningar, sopor mm. Således varmt och fuktigt. Se f.ö. notiser om hussyrsan i de två senaste numren av Graphosoma. /red.

Femton år av "Storfjärilslistor" av Jan Sjöstedt

Till Julen 1981 flyttade familjen tillbaka till Sörmland efter att ha bott några år i Halmstad. Våren -82 återstiftade jag bekantskapen med Henrik Lind och Torbjörn Brissman som från och till hade hållit igång ijarilssamlandet. Henrik skapade redan under nästa vinter den första rapporten över storfjärilar i sydöstra Sörmland med fynd i senare tid (ca 10 år tillbaka). Bland rapportörerna då märks J.Lind, U. Koivola, H. Åbrink, S-A. Andersson, L. Skog, Böklin, T. Brissman samt undertecknad. Förteckningen omfattade 90 arter och då var varken mätare eller vanliga arter medtagna. Året därefter gjorde jag själv sammanfattningen och ett stort antal nyfynd kom med. Förteckningen var fortfarande bristfällig då mätarna ännu var dåligt kända. Följande år -84 såg en mer komplett lista dagens ljus, den innehöll ca 600 arter, men hade fortfarande stora luckor bland t.ex malmätarna. Nu startades ett systematiskt jagande på nya och varierande biotoper för att se hur många arter som kunde finnas i ett så pass begränsat område dvs 3 mil i diameter från Nyköping.

Här följer utvecklingen i artantal:

1984	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997
600	620	630	637	671	679	695	703	707	709	710	719	722	728

Ca 130 "nya" arter på denna tid berättar om ett flitigt samlande. 1995 utökades området till Stockholms länsgräns vilket innebar drygt 2 mil Sörmlandskust till. Den kraftiga ökningen av artantalet då beror delvis på en något annorlunda fauna i Trosaområdet men framförallt på Jesper Linds idoga samlande där. Nedan kommer ett urval av spännande fynd för dessa år. Det totala antalet landskapsfynd är rätt imponerande, 13 st och då är uppdelade arter oräknade. Närheten till Stockholm gör att landskapet är väldokumenterat sedan lång tid tillbaka.

Ur första listan från -82 kan följande noteras:

- H. aulica 1 larv Nynäs
- C. adultera lex 31/8-70, lex 8/9-70 Limängen Nyköping
- A. cannae lex 4/8 Bötet
- A. apollo sparsam på fler lokaler

Rapport -83 (min första)

- E. alpicola 2ex 15/8 Stigtomtalmalen
- A. elymilex 15/7 Strandstuviken
- E. linogrisea lex 28/7 Uttervik, lex 10/8 Stigtomtalmalen
- P. Apollo lex obs i Nyköpings stad i slutet av juli
- H. Milhauseri lex 17/6 Femöre Landskapsfynd

♂
Hoplitia milhauseri F. Trollspinnare

Rapport -84

- A. tridens 5 larver aug Bötet
- S. suecica lex 3/8 Stigtomtalmalen Landskapsfynd
- A. scolopacina lex aug. Horn Sjösa Landskapsfynd
- P. irrorella 100-tals aug Stjärnholm
- S. lunigera 100-tals aug Stigtomtalmalen
- T. serraria 10 ex slutet juni Bötet
- O. sambucaria 10 ex slutet juli Arnö

Rapport -85

P. apollo Stadig förekomst på Tunabergshalvön

P. eunomia 1 hona 7/7 Bötet 1:a i området sydligast i Sverige?

Argynnis eunomia Esp.

Svartringlad Pärlmorfjäril

A. fennica lex 21/8 Nyköping 2:a i Sö

C. absinthii lex 5/7 Arnö Bofast i Sö ?

C. asteris 20 larver Buskhyttan Tidigare endast ett Sö-fynd

P. venustula lex 27/6 Arnö Landskapsfynd

H. scutosa 1 ex 15/8 Nyköping 2:a i Sö

Det var ett plock ur de första fyra åren (ca två A4-sidor per år). Forts, följer i nästa nr.

FEMTON ÅR AV STORFJÄRILSLISTOR - NÅGRA FUNDERINGAR

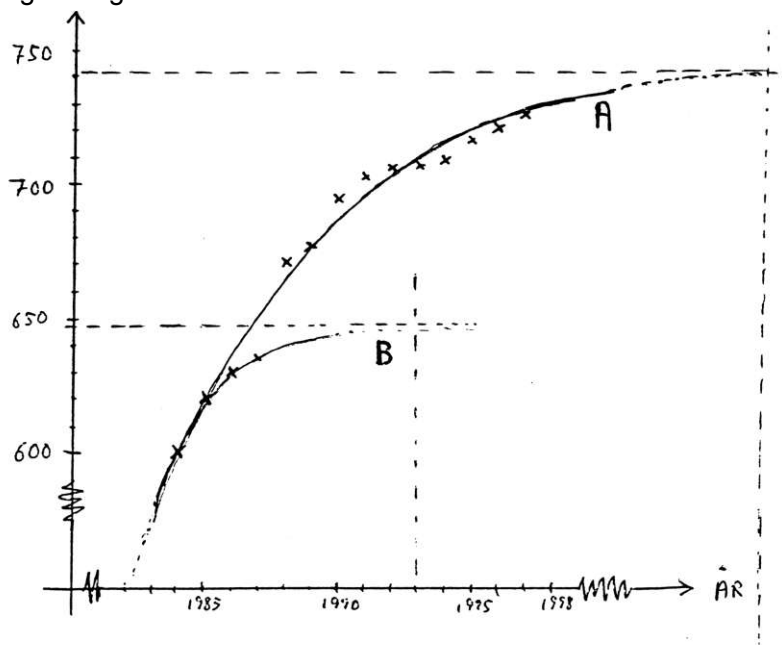
Red. har gjort ett diagram av de data som föreligger i vidstående artikel av Jan Sjöstedt . Utvecklingen av artantal har plottats mot årtalen mellan 1984 och 1997.

Om man gör det rimliga antagandet att nyfynd av arter i Sörmland så småningom klingar av och att grafen blir en traditionell andragsgradsfunktion, så kan man avläsa

att ett maximum bör ligga kring ca 750 arter och att nyfynden bör vara nere på ca noll omkring år 2006 (Graf A). Men det är förstås vanskligt att göra en sådan extrapolering.

När datorn matades med dessa data så accepterade inte matematikprogrammet denna kurva. Och det framgår ju att om redaktören hade försökt sig på denna approximation på basis av värden erhållna fram till och med 1987 så hade grafen fått ett helt annat utseende (Graf B). Hur som helst så måste fjärilssamlarna inse att nyfynd av storfjärilar kommer att avklinga

så det gäller att börja spana/fundera efter andra nya spännande observationer och insamlingar att göra. Sen skall det bli intressant att se om mina skattningar stämmer.

/peter wärmling